

Prieniky verejnej politiky a verejnej správy

The intersections of public policy and public administration

Mária Adamcová

Abstract

To show differences between public administration and public policy is not as challenging as seeks to identify and especially the analysis of penetration between them. Because it requires a great amount of knowledge and detachment so that you did not make mistakes and not get outside space scientism. While we have managed to identify the following penetrations. The first, and by us and naturally is through the public interest. Second appear through the actors themselves, public policy and public administration. The final penetration is the formation of public policy for public administration. Finding the penetration between public policy and public administration is not exhausted by this, we consider open space and assume that the future will be filled in other penetration on the basis of new theoretical and practical knowledge of public policy and public administration.

Keywords: public policy, public administration, the intersections, the public interest, the actors

Úvod

Verejná politika prekračuje hranice špecifického poznania jednotlivých disciplín svojou snahou o celostné poznanie problémov v súčasnej spoločnosti a hľadaním ciest ako ich v praktickom živote štátu, regiónu, obce či občianskej spoločnosti účinne riešiť. Objasnenie jednotlivých problémov verejnej politiky a potvrdenie jej identity, ale aj konkrétneho naplňania a implementácie verejnej politiky, pomáha na jednej strane rozvoju tejto vednej disciplíny a na strane druhej prispieva k systematickému rozvíjaniu pragmatickej dimenzie verejnej politiky. Naše znalosti o verejnej politike obohatené množstvom teoretických i praktických poznatkov môžu zostať nepoužitelnými, pokiaľ sa nám ich nepodarí spojiť s reáliami konkrétnej krajiny resp. politického priestoru. Tento priestor je spravidla vyplnený fungujúcou verejnou správou, ktorá zároveň predstavuje aj jej praktickú rovinu. Jedná sa o sústavu správnych orgánov, medzi ktorými vznikajú vzťahy a väzby ovplyvňujúce každodenný život obyvateľov určitého, presne vymedzeného územia, Okrem praktickej roviny má verejná správa podobne ako verejná politika svoju teoretickú rovinu v podobe samostatnej vednej disciplíny. Pri tomto je však dôležité zdôrazniť, že napriek tomu, že stále existujú pochybnosti či rozpory týkajúce sa jej identity, hlavne z hľadiska určenia jej predmetu my akceptujeme vznik verejnej správy ako samostatnej vednej disciplíny a zaraďujeme ju do systému spoločenských vied. Táto vedná disciplína so súborom svojich metód teoretickým portfóliom sa prelína s inými spoločenskými vednými disciplínami. Predmetom nášho poznávania budú prieniky verejnej politiky a verejnej správy, pričom nebudeme robiť rozdielnosti medzi

teoretickou rovinou a rovinou praktickou, pretože tomu nepripisujeme v danom prípade žiaden význam.

1. Verejná politika a verejná správa ako realizácia verejného záujmu

V centre pozornosti verejnej politiky je formovanie a realizácia politik ako politický proces, redistribúcia zdrojov a spravodlivosť pri ich rozdeľovaní, problémy fungovania a väzieb štátnej správy a samosprávy, problémy vzťahov centra a regiónov ako aj formovanie a realizácia lokálnych politik, pričom analyzuje formovanie a presadzovanie verejného záujmu. Verejný záujem je teda uplatňovaný predovšetkým v politikách poskytovania verejných služieb a je zároveň významným faktorom pôsobiacich pri politickom rozhodovaní.

Verejná politika je úzko spojená s verejnými záujmami. Je nástrojom jeho identifikácie, jeho hodnotenia, tvorenia preferencie jeho výberu ako predmetu verejnej politiky. Verejná politika vyberá metódy riešenia a naplňovania verejného záujmu.

Definícia verejného záujmu je predmetom dlhodobých diskusií. Definitívna odpoveď v tomto smere neexistuje. Je to všeobecný záujem spoločnosti, ale vzťahuje sa vždy k nejakému objektu. Nemá nadčasovú platnosť. Čo je v jednom vzťahu, časovom období, v určitej kultúre verejným záujmom, v inom ani vôbec nemusí byť. My sa pokúsime o jeho zadefinovanie a to tak, aby sme sa vyhli jednostrannosti a zjednodušovaniu a zároveň, aby to bola definícia, ktorá spĺňa kritéria vedeckosti. Ako alternatívy sa nám ponúkajú, že verejný záujem je:

1) **záujem väčšieho počtu občanov** – význam verejného záujmu preložený do aritmetického jazyka znamená nátlak väčšieho počtu občanov (väčšieho počtu akejkoľvek populácie), súhrn akého počtu a voči akému všeobecnému celku, pričom zastupuje väčšina názor, že má absolútne právo diktovať svoju vôľu menšine alebo menšinám. Niektorí autori uvádzajú, že verejný záujem je:

2) **sumou individuálnych záujmov** – osobitosť tohto prístupu závisí jednak na zistení rozdielu medzi osobnými záujmami a tým, čo je v jeho záujme. Ide mu nie o to, čo je záujem väčšiny individuí, ale čo podporuje každého člena verejnosti. Na druhej strane tento pohľad ignoruje tú skutočnosť, že spoločnosť nie je iba súčtom osôb, ale skladá sa aj zo vzťahov medzi nimi navzájom, ako aj zo vzťahov medzi nimi a rôznymi subsystémami, z čoho vyplýva, že charakteristiku spoločnosti nemožno redukovať na individuálne charakteristiky. Zistenému výrazu chýba predpoklad sústredený na človeka a tento spätne žiadnym spôsobom neminimalizuje význam hodnôt, ktoré závisia na členstve v skupine alebo spoločnosti. Záujmy človeka môžu byť, a obvykle sú nižšie než individuálne záujmy. Preto pri definovaní verejného záujmu sa sústreďujeme radšej na kategóriu „človek“ než individuum. Chceme predsa zdôrazniť záujmy celého človeka, vrátane všetkých spoločenských aspektov (ako ľudskej bytosti). Pomerne často sa stretávame s tým, že za verejný záujem sa považuje:

3) **spoločný záujem** – zásadnou chybou tejto interpretácie sa javí to, že umožňuje ospravedlniť akýkoľvek záujem, ktorý je spoločný z pohľadu komunity, obce, či kolektívu, ale nemusí mať povahu verejného záujmu. Môže to byť parciálny záujem, ktorý sa môže vydávať za verejný alebo presadzovať ako taký. Tretia predstava stotožňuje spoločný a verejný záujem bez špecifikácie rozdielov medzi nimi. Aj keď sa nesnažíme o akademickú definíciu, v literatúre sa stretávame aj s interpretáciou, že verejný záujem je

4) **nadindividuálny záujem**, pričom kladie dôraz na hodnotenie a vytvára zdanie, že verejný záujem je mimo dosahu jednotlivca a zároveň – že je to niečo čomu on nemôže rozumieť, pretože je to zvláštny druh verejného dobra, ktoré sa skladá z niečoho iného než súhrnom záujmov tých, ktorí tvoria spoločnosť, teda – že je mimo dosahu jednotlivca. A konečne posledná podoba verejného záujmu ako

5) **výraz plurality kolektivizovaných záujmov** tzn. Označenie verejného záujmu, ktorý je charakterizovaný znakmi:

- *prvý znak* – verejný záujem sa týka zaistenia a rozdeľovania verejných statkov, ktoré sú individuálne nepriraditeľné, resp. užíva ich verejnosť ako celok alebo jej jednotlivé časti (obvyklým

objektom verejného záujmu býva verejný statok – public goods, avšak aj iné neekonomické hodnoty, napr. ideové, kultúrne a pod.)

Pojem verejný záujem teda vyjadruje:

- potreby, ktoré sa týkajú väčších spoločenských kategórií (skupín, či celej spoločnosti)
- hodnoty, ktoré spoločnosť uskutočňuje a na ktoré ašpiruje
- obranu pred ohrozením týchto potrieb a hodnôt

• *druhý znak* – verejný záujem je ašpirácia subjektov spoločnosti (jednotlivcov, skupín, organizácií, politických strán, hnutí, vlády, parlamentu ...) na tie hodnoty a potreby spoločnosti, ktoré považuje za prioritné, preferenčné. Tieto subjektívne prezentácie verejného záujmu sa do značnej miery objektivizujú v pluralitnom systéme na základe vyjednávania, kompromisu a konsenzu. Napriek tomu pri poruchách demokracie alebo autoritatívnych systémov môže dôjsť k neadekvátnemu vyjadreniu verejného záujmu, dokonca môžu byť ako verejné záujmy podsúvané (napr. populistickou politikou) záujmy jednotlivcov či istých skupín ako verejné.

• *tretí znak* – verejný záujem je pravidelne zložený zo segmentov: ekonomického, politického, kultúrneho, ekologického, sociálneho, atď. len v najvšeobecnejších dokumentoch, napr. v ústave, v zákonoch, v programoch politických strán je formulovaný ako celok. Veľký význam to má pre praktickú verejnú politiku. Segmenty verejného záujmu sa stávajú predmetom špeciálnych častí verejnej politiky. Tak sa verejný záujem rozkladá do veľkého počtu programov. Vyladenie realizácie verejného záujmu preto vyžaduje vysokú mieru koordinácie, čo je funkciou verejnej politiky.

• *štvrtý znak* – verejný záujem je štruktúrovaný, čo do času, miesta, objektu a zdroja vzniku. Existujú verejné záujmy:

a) krátkodobé

b) dlhodobé (sú skôr založené na hodnotách, o ktoré sa spoločnosť usiluje, sú výsledkom hlbšej analýzy)

c) strednodobé – zmiešané (sú výsledkom prelínania obidvoch)

Môže sa však stať, že krátkodobý verejný záujem, ktorý má riešiť nejaký sociálny problém sa stáva chronickým, teda dlhodobým, pretože nebol včas účinne riešený a prerastá do verejného záujmu strategickej povahy.

• *piaty znak* – predmetom verejnej politiky sa stávajú verejné záujmy len vtedy, ak sú verejne uznané, tzn. že dostanú vo verejnej politike náležitú preferenciu. Vzniká tu zložitý vzťah medzi tým, čo sa verejne uznáva, a tým čo zostáva latentným verejným záujmom. Mimoriadny význam má preto analýza verejných záujmov a podmienok ich realizácie (niekedy nie sú odmietnuté ako také, ale ich riešenie sa odkladá pre nedostatok prostriedkov).

• *šiesty znak* – verejné záujmy nie sú len záležitosťou verejných inštitúcií, ale aj jednotlivcov. Ak občania sú spoločenskými činiteľmi a ako takí môžu vyjadrovať i verejné záujmy. Kategorizácia verejných záujmov podľa oblastí, ktorých sa týkajú je tiež kritériom vydelenia jednotlivých podriadených druhov verejných politík. Zatiaľ čo všeobecne verejná politika určuje celkovú koncepciu štátu, vlády, parlamentu v riešení verejných záležitostí, jednotlivé druhy verejnej politiky sa zaoberajú konkrétnou oblasťou a verejných záujmov v nich (napr. školská politika, sociálna politika, atď.) Tieto kategórie nie sú od seba striktné oddelené.

Ak občan rešpektuje verejný záujem, má právo a povinnosť kontrolovať ako je verejný záujem uplatňovaný. Verejný záujem má svoj zdroj existencie v individuálnom (súkromnom) záujme, ale je spojený so zabezpečením hodnôt a potrieb širšieho celku. Verejný záujem je sociálnym záujmom občanov, prameniach zo súkromného záujmu občanov o vytvorenie inštitúcie, sústavy pravidiel, noriem, zákonov štátu, ktorými sa tvoria demokratické podmienky pre rozvoj občana ako nositeľa individuálnych záujmov. V demokratickej spoločnosti sa protiklady medzi verejným a súkromným záujmom postupne stierajú, pre demokraciu nie je žiaduce, aby verejný záujem bol dlhodobo v protiklade k súkromnému záujmu. Verejný záujem sa musí postupne zdokonaľovať, čo znamená lepšie, dokonalejšie, uspokojovanie a plnenie súkromného záujmu.

Verejná správa je svojím spôsobom určitý súhrn činností, keď dochádza k spravovaniu verejných záležitostí v tzv. verejnom záujme, resp. tieto záležitosti sú verejnou vecou a treba ich vykonávať vo verejnom záujme. Verejná správa, je teda prejavom existencie verejného záujmu, ktorý má korene v súkromnom záujme a v súkromnej správe. Rozlišovacím znakom verejnej

správy od správy súkromnej je verejný záujem, ktorý je determinantom utvárania právnych noriem a pravidiel spolupráce. Z uvedeného hľadiska potom vyplýva, že verejná správa predstavuje sústavu inštitúcií a organizačných štruktúr, ktorými sa tvoria a implementujú zákony, normy, spolupráce a právny poriadok štátu od výkonu súkromnej správy. Zákony potom prostredníctvom verejnej správy využíva súkromná správa občana pri realizácii svojho súkromného záujmu. Občan samostatne alebo prostredníctvom svojich volených zástupcov môže uplatňovať preferencie svojho záujmu. Takouto procedúrou rozhoduje o tom, v akom rozsahu a kvalite dáva verejnému záujmu prednosť pred uplatnením časti či celého svojho súkromného záujmu.

Verejný záujem je východiskom a jeho realizácia je kritériom účinnosti verejnej politiky a objektívnosti verejnej správy. Je taktiež orientačným meradlom k definovaniu objektov pôsobenia verejnej politiky a činnosti verejnej správy. **Verejný záujem sa stáva prienikom a tým čo spája verejnú politiku a verejnú správu.**

Verejná politika je založená a legitimizovaná existenciou verejných záujmov, teda nielen vznikom a rozširovaním ale aj uznaním. Základným prostriedkom uznania, legitimizácie a vyjadrenia podpory sú v demokracii voľby, v ktorých občania dávajú svoje hlasy politickým stranám či osobám, ktorí im predkladajú programy obsahujúce preferencie určitých verejných záujmov, koncepty ich zaistenia, metódy ich riešenia a s nimi spojené postupy. Spolu s delegovaním moci sú zvolené strany a kandidáti na jednotlivých úrovniach verejnej správy poverení riadiť spoločnosť k naplneniu týchto záujmov. Dynamické premeny a zložité podmienky spoločnosti vyžadujú permanentné uznávanie a overovanie verejných záujmov.

2. Aktéri a verejná politika a verejná správa

Verejná politika sa z politických rozhodnutí pretavuje do vysoko odbornej práce analytikov, činnosti odborníkov mnohých odborov vo verejnej správe, hlavne štátnej správe. V tejto súvislosti vznikol problém profesionálnej prípravy pracovníkov verejnej politiky a verejnej správy a súčasne problém ako implementovať verejnú politiku (jednotlivé politiky) prostredníctvom jednotlivých štruktúr verejnej správy.

Preto verejná politika potrebuje k svojej realizácii verejnú správu. Prevažne je situovaná do štátnej správy, ale taktiež do neštátnych samosprávnych inštitúcií (miestnych a regionálnych) a profesionálnych, záujmových či neziskových organizácií. Z hľadiska skúmanej problematiky je možné označiť ich ako aktéri verejnej politiky. Aktéri verejnej politiky sú prítomní pri posudzovaní akejkoľvek otázky či problematiky vo verejnej politike. Kľúčovú rolu zohrávajú pri definovaní individuálnej a spoločenskej genézy verejných záujmov ako aj pri definovaní vzťahu verejnej politiky a verejnej správy. Dokonca jedná z mnohých definícií verejnej politiky definuje jej úlohu ako výskum súhrnu aktivít aktérov verejnej politiky v rámci určitého subjektu (štátu, samosprávy alebo verejno-právnej korporácie), ktoré priamo alebo sprostredkovane ovplyvňujú život občanov daného subjektu. **Aktéri sú jednoznačne ďalším prienikom medzi verejnou politikou a verejnou správou.**

Zvláštnu, možno povedať najväčšiu rolu vo formulácii, presadzovaní a realizácii verejného záujmu majú v politickej demokracii politické strany. Ak vyhrajú vo voľbách umiestňujú svojich predstaviteľov a členov do rozhodujúcich pozícií vo verejnej správe.

Aktéri verejných záujmov nie sú všetci občania ani štát či spoločenské záujmové organizácie, či iniciatívne skupiny alebo hnutia, ale môžu sa nimi stať ak:

- sa podieľajú na ich zaistení, určení, identifikácii
- alebo formulujú alebo verejne zdieľajú ich zameranie a obsah (prezentácia verejných záujmov)
- či sa zúčastňujú rozhodovania o ich uznaní vo verejno-politických inštitúciách, ako sú vláda, parlament, regionálne či komunálne zastupiteľstvo atď.
- alebo participujú na ich uplatnení vo verejno-politickom živote (realizácia verejných záujmov).

Aktérov verejných záujmov odlišujeme od užívateľov verejných záujmov. Zatiaľ čo aktér, ako naznačuje tento pojem, je aktívnym elementom tvorby a implementácie verejných záujmov, užívateľ sa podieľa na ich užívaní, saturuje nimi svoje hodnoty a potreby. To samozrejme nevyklučuje, aby sa užívatelia verejného záujmu nestali tiež aktérmi. Participácia užívateľov podstatne prispieva k jeho spresneniu a efektívnemu využitiu. Preto býva vhodné, aby aktéri formulujúci a presadzujúci verejné záujmy a tiež tí, ktorí rozhodujú o ich prioritnom riešení a rozsahu uznania ako oficiálnych programoch štátu, samosprávy prípadne mimovládnych inštitúcií vstupovali do sociálneho dialógu s existujúcimi či potenciálnymi užívateľmi verejného záujmu. Hlavní aktéri vstupujú do hry o verejný záujem podľa svojich politických a spoločenských pozícií, kompetencií, možnosti a tiež podľa svojich schopností ich rozpoznať a vôle ich riešiť.

Ich podiel záleží na súbore týchto predpokladov a úsilí. Aj keď niektorí majú zo svojich pozícií potenciál rozhodujúci napr. parlament či vláda nemusia ho využiť a túto rolu zohrajú potom iní aktéri. (alebo svojím tlakom niektorí aktéri donútia, aby sa verejné záujmy docielili). Aktéri verejného záujmu majú spravidla rôzne možnosti ovplyvňovania jeho genézy, presadzovania a realizácie. V kategorizácii aktérov upozorňujeme na to, že ňou môže byť verejná správa ako celok alebo jej jednotlivé súčasti. Vlastný proces od vzniku až po realizáciu verejného záujmu je potrebné si predstaviť ako živý prúd interakcií, ktoré prebiehajú súbežne medzi všetkými aktérmi, ktorí prijali účasť na tomto procese. Okrem týchto aktérov na spoločenskú genézu verejných záujmov pôsobia všeobecné a špecifické faktory spoločnosti. Uplatňujú sa ako determinujúce či inšpirujúce alebo obmedzujúce prostredie, umožňujú jednak brzdiť či znemožňovať konanie a vôľu aktérov presadzovať a realizovať určitý verejný záujem. V mnohých prípadoch pôsobia na jeho špecifiká pri vyjadrovaní alebo ich realizácie. Uvedme niektoré z hlavných všeobecných a špecifických faktorov ovplyvňujúcich verejné záujmy:

- geopolitická situácia štátu. Ide napr. o situáciu keď je ohrozená bezpečnosť krajiny a dochádza k zvyšovaniu výdavkov na obranu čím sa zároveň odčerpávajú zdroje potrebné na zaistenie iných sociálne dôležitých verejných záujmov.

- ekonomická situácia a ekonomická rozvinutosť krajiny. Nízky stupeň ekonomického rozvoja nedovoľuje to, čo je možné v ekonomicky rozvinutých krajinách.

- historické tradície a kultúrne vzorce správania. Tento faktor má značný vplyv na to, čo je vnímané ako verejný záujem.

- politický režim štátu a spoločnosti.

- kultúrna úroveň a kvalita života v danej krajine vrátane životnej úrovne. Tento faktor má silný vplyv na povahu záujmov, ktoré sú označované ako verejné.

- všeobecne funkčné potreby existencie spoločnosti a štátu. Na tento faktor sa často zabúda. Je však obsiahnutý v univerzálnych hodnotách ľudskej spoločnosti, pokiaľ sa má udržať a vyvíjať ako ľudská a kultúrna. Nájdeme ich aj v univerzálnych funkciách štátu, ktoré musí plniť, aby ho občania potrebovali a podriaďovali sa mu. Ovplyvňuje verejné záujmy týkajúce sa tak dlhodobého vývoja spoločnosti (napr. podpora rodiny, ochrana hraníc, vzťah k menšinám atď.)

V rôznych krajinách a spoločnostiach sa objavujú špecifické faktory, vychádzajúce spravidla z miestnych kultúrnych a prírodných podmienok. Tie môžu dosť výrazne modifikovať už výber, ale aj prezentáciu a realizáciu verejných záujmov.

3. Štrukturalizácia verejných politík ako priestor prieniku s verejnou správou

Posledný prienik medzi verejnou politikou a verejnou správou je determinovaný štruktúrou verejných politík. Pri hľadaní východísk smerom k možnostiam efektívneho spravovania vecí verejných, nie je možné obísť pojmy korešpondujúce rôznymi činnosťami a sférami v rámci verejnej politiky. Najvšeobecnejšie je možné túto štruktúru poňať z hľadiska vertikálneho a horizontálneho. **Vertikálne hľadisko môže byť charakterizované ako systém**

verejnej správy. Otázka horizontálneho sektorového členenia verejnej politiky je v modernom poňatí štátu pomerne zložitým problémom, ktorý je charakterizovaný potrebou poznania lokálnych špecifik danej oblasti, regiónu či štátu. Jednou z kľúčových politík v rámci horizontálnej štruktúry je aj politika vo verejnej správe. Vertikálna línia osciluje okolo týchto radiacích línií:

Vertikálna štátno-správna línia:

Táto línia je predstavovaná a realizovaná prostredníctvom štátnej správy. Jej subjektom je centrálna výkonná moc uskutočňovaná vládou a jej orgánmi. Tá sa týka, pokiaľ vychádza zo zákonov i lokálnych samospráv a odohráva sa v dvoch oblastiach: v oblasti regulácie pravidiel výkonných činnosti cestou podzákonných noriem a delegáciou právomoci štátu na lokálnu samosprávu (prenesené právomoci). Verejná politika zahŕňa rozhodovanie o distribúcii a redistribúcii alebo lokalizácii zdrojov (napr. rozdeľovanie zdrojov medzi jednotlivé regióny), vyznačuje sa predovšetkým konkrétnym súborom opatrení a obsahom činnosti jednotlivých zložiek verejnej správy. Zároveň môžeme podstatu verejnej politiky chápať aj ako riadenie globálno-odvetvových vzťahov, ktoré sa realizujú prostredníctvom medziorganizačných vzťahov (jedným z odvetví je aj verejná správa). Verejná politika sa potom prejavuje ako sprostredkovateľ verejných záujmov a zosuladňuje rozdielne záujmy medzi odvetvami alebo odvetvami a globálnou spoločnosťou. Globálno-odvetvové vzťahy sú tak podstatou verejnej politiky, ktoré pritom determinujú vypracovanie verejnej politiky ako celku v jej perspektíve, ako aj jej jednotlivých politík.

Vertikálna samosprávna línia:

Smer riadenia tejto línie môžeme označiť ako smer od zákonodarného centra (parlamentu) cez samosprávne orgány regionálne až po najnižšiu úroveň samosprávy, miestnu samosprávu. Hlavnou inštitúciou tohto typu riadenia je ústava a zákony, ktoré prijíma parlament. Stadiaľto vychádza väčšina legislatívnych podmienok, stanovenie kompetencií a postavenie jednotlivých úrovní samosprávy. Zástupcovia jednotlivých samospráv sa sami veľmi často podieľajú na príprave, schvaľovaní a realizácii jednotlivých návrhov (dokonca je tu priestor aj na lobovanie zo strany lokálnych samospráv).

Zmiešaná vertikálno-horizontálna línia:

Týka sa vlastného samospravovania sa obci, miest či regiónov a zvláštnej zložky, ktorú tvorí administratívno-správny aparát. Vedľa volených zástupcov a ich inštitúcií dochádza k zjednocovaniu zastupiteľskej moci a výkonnej moci pričom kontrolná funkcia volených zástupcov je zvrchovaná. Významné miesto v horizontálno-vertikálnych vzťahoch v lokálnej politike predstavujú kontakty miestnej samosprávy s občianskymi subjektmi, občanmi, súkromným sektorom, mimovládnyimi organizáciami a samozrejme s politickými stranami. Lokálna samospráva v tejto línii sa realizuje ako kombinácia zastupiteľskej a priamej demokracie. Miera ako sa to môže realizovať ju odlišuje od vertikálnych línií a môže mať vplyv i na charakter zastupiteľskej línie demokratickej správy.

V poli záujmu verejnej politiky a verejnej správy sa ďalej nachádzajú také témy ako sú tvorba a realizácia politiky v oblasti verejnej správy, redistribúcia zdrojov, problémy fungovania a väzieb štátnej správy, samosprávy a verejnoprávných korporácií, problémy centralno - lokálnych vzťahov, formovanie a realizácia regionálnych a komunálnych politík.

Tvorba verejnej politiky je interaktívny proces založený na vyjadrení všeobecného cieľa, alebo požadovaného stavu. Najčastejšie sa prezentuje vo forme vládneho programu činnosti v jednotlivých odvetviach spoločnosti alebo v určitom geografickom prostredí. Neoddeliteľnou súčasťou týchto úvah je dvojjediné ponímanie verejnej politiky ako vládnej a širšie ako štátnej činnosti, ktorá je spojená so špecifickými činnosťami štátu, ktorý vykonáva verejnú moc na určitom území. Výkon verejnej moci predstavuje tvorbu legislatívy, organizáciu a výstavbu štátu ako i získavanie a prerozdeľovanie finančných prostriedkov, preto sa štát stáva najdôležitejším subjektom (aktérom) tvorby verejnej politiky. Ako sme už naznačili pri tvorbe verejnej politiky dochádza k interakcii verejného sektora s občianskym a súkromným sektorom. Pôsobenie záujmových skupín, verejnej správy a podnikateľských subjektov, ich záujem o prístup k tvorbe verejnej politiky je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou demokracie. Dochádza tu k sprostredkovaniu záujmov, výmene názorov a skúsenosti t. zn., že sa jedná o proces prospešný pre verejnú politiku a verejnú správu.

Literatúra:

ADAMCOVÁ,M.- KLUS,M.(2006): Verejná politika. Banská Bystrica: FPVaMV UMB. 82 s. ISBN 80-8083-205-6

BRIŠKA,F. a kol. (2010): Teória a prax verejnej politiky. Banská Bystrica: FPVaMV UMB. 282 s. ISBN 978-80-557-0045-8

DAHL,R. (1995): Demokracie a její kritici. Praha: Victoria Publisching. 349 s. ISBN 80-85605.81-3

KLUS,M. (2008): Aktéri verejnej politiky. Štrukturalizácia.Voľba. Banská Bystrica: FPVaMV UMB. 145 s. ISBN 978-80-8083-548-4

POMAHAČ,R.-VIDLÁKOVÁ, O.(2002): Veřejná správa. Praha: C.H. Beck. 270 s. ISBN 80-7179-748-0

POTUČEK,M. a kol.(2005): Veřejná politika. Praha: SLON. 390 s. ISBN 80-86429-50-4

VESELÝ,A.- NEKOLA, M.(2007): Analýza a tvorba veřejných politik. Praha: SLON. 397 s. ISBN 978-80-86429-75-5

Adresa autora

doc. PhDr. Mária Adamcová PhD.
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Fakulta verejnej správy
Katedra verejnej politiky a teórie verejnej správy
Popradská 66
041 32 Košice 1
maria.adamcova@upjs.sk